

**STANOWISKO RADY OCHRONY PRACY
w sprawie ograniczania zagrożeń wypadkowych w Zakładach Usług Leśnych**

Rada Ochrony Pracy 22 maja 2017 r. wysłuchała informacji na temat występowania zagrożeń wypadkowych przy pracach w Zakładach Usług Leśnych, przedstawionych przez Państwową Inspekcję Pracy i Ministerstwo Środowiska. Z informacji tych wynika, że w Zakładach Usług Leśnych występują liczne zagrożenia dla życia i zdrowia osób tam pracujących, z których ok. 20% wykonuje pracę w ramach umów innych niż umowy o pracę. Równocześnie w Zakładach Usług Leśnych podejmujących współpracę z tymi osobami rośnie liczba naruszeń przepisów prawa pracy. Wpływa to na pogorszenie się stanu bezpieczeństwa w leśnictwie.

Według danych Państwowej Inspekcji Pracy w latach 2014–2016 wzrosła liczba wypadków przy pracy w leśnictwie, w tym liczba wypadków śmiertelnych. W tym okresie w wypadkach ogółem poszkodowane zostały 133 osoby (w tym 32 osoby wykonujące pracę w ramach umowy zlecenia lub samozatrudnienia), a śmierć poniosło 45 osób (w tym 17 osób – 38% – wykonujących pracę w ramach umowy zlecenia lub samozatrudnienia). Z kontroli PIP przeprowadzonych w tych latach w 1097 przedsiębiorstwach realizujących usługi na rzecz Lasów Państwowych wynika, że w ok. 50% z nich prace nie były organizowane w sposób bezpieczny. Sytuacja ta wynika przede wszystkim z braku wiedzy o obowiązujących przepisach prawa i znajomości czynników zagrożeń, a także z braku nadzoru nad pracownikami oraz osobami wykonującymi pracę w ramach umowy zlecenia lub samozatrudnienia. W informacji Ministra Środowiska potwierdzono wysoki poziom zagrożeń wypadkowych przy pracach leśnych.

W celu poprawy istniejącego stanu jednostki organizacyjne Lasów Państwowych podejmują działania skierowane na podnoszenie jakości kształcenia kadr pracowników leśnych oraz poprawy przestrzegania wymagań bezpieczeństwa przez zleceniobiorców – wykonawców prac z zakresu gospodarki leśnej. W realizacji tych działań Lasy Państwowe współpracują z Państwową Inspekcją Pracy, która od 2014 r. prowadzi program prewencyjny dla Zakładów Usług Leśnych. Na uznanie zasługuje tu profesjonalnie

przygotowany przez PIP poradnik Jakuba Chojnickiego pt. „Bezpieczne pozyskanie drewna”.

Wśród chorób zawodowych stwierdzanych u osób pracujących w leśnictwie dominują choroby zakaźne i pasożytnicze, których główną przyczyną są bakterie i wirusy przenoszone przez kleszcze, a wynikający z tego wskaźnik zachorowań na choroby zawodowe jest prawie dwukrotnie wyższy niż w górnictwie. Z danych PIP wynika, że tylko w ok. 50% zakładów pracy zapewniono pracownikom szczepienia ochronne przeciw odkleszczowemu zapaleniu mózgu, a w 40% przesiewowe badania umożliwiające wykrycie boreliozy we wczesnym stadium zachorowania. Działania te nie obejmują więc całej populacji osób narażonych.

Przedstawione informacje wskazują na potrzebę intensyfikacji działań skierowanych na poprawę bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w Zakładach Usług Leśnych, w tym u osób wykonujących pracę w ramach umów innych niż umowy o pracę (umowy zlecenia, samozatrudnienie).

Na podstawie powyższych danych oraz dyskusji Rada Ochrony Pracy zaleca:

1. Pilną nowelizację rozporządzenia Ministra Środowiska z 24 sierpnia 2006 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac z zakresu gospodarki leśnej, w szczególności w zakresie wprowadzenia obowiązku przestrzegania instrukcji Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych przez wszystkie podmioty i osoby pracujące na terenach zarządzanych przez Lasy Państwowe oraz odpowiednich wymagań kwalifikacyjnych i uprawnień osób wykonujących prace przy ścinie drzew.
2. Nowelizację rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30 maja 1996 r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w kodeksie pracy poprzez umieszczenie badań przesiewowych diagnozujących boreliozę w zakresie badań okresowych pracowników narażonych na ten czynnik biologiczny we wskazówkach metodycznych stanowiących załącznik do tego rozporządzenia.

3. Kontynuację programu działań prewencyjnych PIP, skierowanych do Zakładów Usług Leśnych i jego realizację we współpracy z Lasami Państwowymi.
4. Skuteczne wdrożenie inicjatyw Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, zmierzających do pełnego respektowania i stosowania w usługowym wykonawstwie prac leśnych wymogów bezpieczeństwa pracy, a w szczególności wprowadzenia zasad zamawiania i realizacji usług na wykonawstwo prac z zakresu gospodarki leśnej zapewniających stosowanie przepisów bhp przez wykonawców tych prac oraz odpowiednich programów kształcenia i doskonalenia zawodowego pracowników leśnych.

**Przewodniczący
Rady Ochrony Pracy**

/-/ Poseł Janusz Śniadek

Warszawa, 4 lipca 2017 r.

Rozdzielnik:

Do realizacji:

- Ministerstwo Środowiska – wniosek 1 i 4
- Ministerstwo Zdrowia – wniosek 2
- Państwowa Inspekcja Pracy – wniosek 3

Do wiadomości:

- Marszałek Sejmu
- Sejmowa i Senacka Komisja Zdrowia
- Senacka Komisja Środowiska
- Sejmowa Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa
- Reprezentatywne organizacje pracodawców i pracowników